

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΠΟΡΙΣΜΑ

(ΝΟΜΟΣ 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 § 5)

Αναγραφή στην οικογενειακή μερίδα τέκνου του επωνύμου της μητέρας του η οποία τέλεσε δεύτερο γάμο πριν από την ισχύ του Ν. 1329/1983

Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Βασίλης Καρύδης
Ειδικός Επιστήμονας: Γιάννης Μόσχος

Οκτώβριος 2014

Αθήνα, 29 Οκτωβρίου 2014
Αριθμ. Πρωτ.: 156846/53746/2014

Προς τον:
Υπουργό Εσωτερικών
Κύριο Αργύριο Ντινόπουλο

Σταδίου 29
105 59 Αθήνα

ΠΟΡΙΣΜΑ

Αναγραφή στην οικογενειακή μερίδα τέκνου του επωνύμου της μητέρας του που τέλεσε δεύτερο γάμο πριν από την ισχύ του ν. 1329/1983.

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξέτασε την 156846/2012 αναφορά του κυρίου Μ*** και συντάσσει το παρόν πόρισμα, το οποίο γνωστοποιείται, διαβιβάζεται και κοινοποιείται αρμοδίως.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Στις 6 Αυγούστου 2012, ο κύριος Μ***, που γεννήθηκε το έτος 1947, ζήτησε και έλαβε από τον Δήμο Μώλου – Αγ. Κων/νου το ***/2012 πιστοποιητικό γέννησής του για αντικατάσταση του δελτίου αστυνομικής ταυτότητάς του. Με έκπληξή του διαπίστωσε ότι η μητέρα του αναγραφόταν στο πιστοποιητικό με επώνυμο Π*** αντί του ορθού Μ***. Σε αίτησή του προς τον Δήμο, με την οποία ο κ. Μ*** ζήτησε να ενημερωθεί για τους λόγους για τους οποίους αναγράφηκε εσφαλμένο επώνυμο της μητέρας του, ο Δήμος Μώλου – Αγ. Κων/νου απάντησε, με το ***/21.8.2012 έγγραφό του, ότι αυτό είναι το ορθό επώνυμο της μητέρας του, διότι η μητέρα του, ***, απέκτησε το επώνυμο Π*** στη συνέχεια του δεύτερου γάμου της με τον Π*** το έτος 1949 (επώνυμο, με το οποίο και απεβίωσε το έτος 2010).

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Καθώς ο Δήμος Μώλου – Αγ. Κων/νου συνέχισε να μην κάνει δεκτές τις αντιρρήσεις του, ο κ. Μ*** ζήτησε την παρέμβαση του Συνηγούρου του Πολίτη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε το 156846/37850/26.10.2012 έγγραφό του προς τον Δήμο Μώλου – Αγ. Κων/νου, το οποίο κοινοποιήθηκε και στο Υπουργείο Εσωτερικών. Στο έγγραφο εκτέθηκαν οι λόγοι για τους οποίους, στην οικογενειακή μερίδα του κ. Μ***, η μητέρα του έπρεπε να εξακολουθεί να αναγράφεται με επώνυμο Μ***, ανεξαρτήτως του επωνύμου που απέκτησε στη συνέχεια, όταν τέλεσε επόμενο γάμο.

Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών απήντησε με το Φ. 131360 / 31000/12.12.2012 έγγραφό της, με το οποίο επαναλαμβάνει ότι το επώνυμο της μητέρας του κ. Μ*** αναγράφεται με τον ορθό τρόπο (Π***) στην οικογενειακή μερίδα του, λόγω του δεύτερου γάμου της. Μάλιστα, το Υπουργείο Εσωτερικών ενημερώνει την Αρχή ότι στην υιοθέτηση αυτής της τακτικής, η οποία εφαρμόζεται, στη συνέχεια σχετικής εγκυκλίου, από όλους τους Δήμους της χώρας, συνετέλεσε, με ουσιαστικό τρόπο, το 4229/2001 έγγραφο του Συνηγούρου του Πολίτη.

Στη συνέχεια της απάντησης του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Συνήγορος του Πολίτη επανήλθε με το νεότερο 156846/9647/2013 έγγραφό του, με το οποίο υποστήριξε εκ νέου ότι η ορθή αναγραφή, στο δημοτολόγιο του κ. Μ***, του επωνύμου της μητέρας του πρέπει να είναι επίσης Μ*** και όχι Π***. Υπογραμμίζει δε ότι το έγγραφο της Αρχής που επικαλείται το Υπουργείο, αφορούσε τη διατήρηση του συζυγικού επωνύμου γυναίκας στο πλαίσιο του ν. 1329/83, θέμα που δεν ήταν δυνατόν να εκληφθεί ως πρόταση αλλαγής επωνύμου της μητέρας στο δημοτολόγιο των τέκνων της.

Το Υπουργείο Εσωτερικών απάντησε στο έγγραφο της Αρχής με το Φ. 131360 / 18240 / 2013 έγγραφό του, με το οποίο συνεχίζει να υποστηρίζει την άποψή του περί αλλαγής του επωνύμου της μητέρας, στο δημοτολόγιο του τέκνου.

Διαπιστώνοντας την αντίθεση της Διεύθυνσης Αστικής Κατάστασης να αποδεχτεί την επιχειρηματολογία του Συνηγόρου του Πολίτη, η Αρχή απέστειλε νέο έγγραφο (156846/40780/2013) προς τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ζητώντας την παρέμβασή του στην υπόθεση.

Ως απάντηση στο ανωτέρω έγγραφο, το Υπουργείο Εσωτερικών απλώς κοινοποίησε στην Αρχή έγγραφό του προς τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης με το οποίο τον ενημερώνει ότι στο πρόβλημα έχει δοθεί η αρμόζουσα απάντηση η οποία έχει αποσταλεί και στον Συνήγορο του Πολίτη¹.

Κατόπιν των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη δημοσιοποιεί το παρόν πόρισμα.

3. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η υπόθεση αφορά την προϊσχύσασα μορφή του άρθρου 1388 του Αστικού Κώδικα: Στη σημερινή του μορφή, το άρθρο, ορίζει ότι *«με το γάμο δεν μεταβάλλεται το επώνυμο των συζύγων ως προς τις έννομες σχέσεις τους (...)*». Αντίθετα, με το προϊσχύσαν θεσμικό πλαίσιο, γυναίκα που τελούσε διαδοχικούς γάμους, λόγω διαζυγίου ή χηρείας, αποκτούσε, κάθε φορά, το επώνυμο του νέου συζύγου της.

Στη συνέχεια ερωτημάτων που τέθηκαν από τις υπηρεσίες δημοτολογίου των δήμων της χώρας, μετά την εφαρμογή του ν. 1329/83 με τον οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 1388 ΑΚ, το Υπουργείο Εσωτερικών κοινοποίησε το Φ. 91400/22221/2001 έγγραφό του, με το οποίο ζητά από τους δήμους να αναγράφουν, στα πιστοποιητικά που χορηγούν για έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, στην ένδειξη 'Επώνυμο Μητέρας' *«το επώνυμο που φέρει η μητέρα κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού»*.

4. Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Όταν η Μ*** παντρεύτηκε σε β' γάμο τον Π***, διαγράφηκε από την οικογενειακή μερίδα της οικογένειας Μ*** και εγγράφηκε στην οικογενειακή μερίδα της οικογένειας Π***. Το γεγονός ότι η *** (πρώην) Μ*** απέκτησε το επώνυμο Π*** από τον νέο γάμο της **δεν αφορά την οικογενειακή μερίδα της οικογένειας Μ*****, αλλά μόνον την οικογενειακή μερίδα της οικογένειας Π***, ιδίως σε ό, τι αφορά τα πιθανά νέα τέκνα της οικογένειας αυτής.

Επιπλέον, εάν η Π*** είχε τελήσει και τρίτο γάμο πριν από το 1983 θα αποκτούσε νέο επώνυμο, αυτό του νέου συζύγου της. Η μεταβολή αυτή θα αφορούσε μόνον την ίδια και τα τυχόν νέα τέκνα της και δεν θα αφορούσε ούτε την οικογένεια Π*** ούτε την οικογένεια Μ***.

Όμως, τα τέκνα της οικογένειας Μ*** εξακολουθούσαν και εξακολουθούν να έχουν μητέρα την Μ***, **διότι αυτό ήταν το επώνυμο της μητέρας τους όταν αυτά γεννήθηκαν**. Και όταν αυτά ενηλικιώθηκαν και δημιούργησαν νέα οικογενειακή μερίδα με τις συζύγους τους,

¹ Ο κ. Μ***, στις 22.10.2013, είχε υποβάλει αναφορά προς τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης για το ίδιο θέμα, του επωνύμου της μητέρας του στην δική του οικογενειακή μερίδα. Ο ΓΕΔΔ απέστειλε το Φ. 160813/23349/1.11.2013 έγγραφό του προς το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο απάντησε με τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω. Καθώς ο ΓΕΔΔ δεν διαπίστωσε τη διάπραξη πειθαρχικών αδικημάτων εκ μέρους των χειριστών της υπόθεσης στις ενέργειες του Υπουργείου, έκλεισε την υπόθεση.

εκεί οι γονείς τους (έπρεπε να) αναφέρονται με τα ονοματεπωνυμικά στοιχεία που είχαν στην αρχική οικογενειακή μερίδα τους, αυτή των γονέων τους.

Εάν υποθεθεί ότι σε κάθε αλλαγή ονοματεπωνυμικών στοιχείων κάποιου γονέα (λόγω γάμου παλαιότερα ή λόγω αλλαγής επωνύμου, ονόματος, φύλου κ.ο.κ.) θα πρέπει να προσαρμόζονται αντίστοιχα τα δημοτολογικά στοιχεία **των παιδιών τους** η κατάληξη θα ήταν το οξύμωρο σχήμα να πρέπει οι πολίτες να αντικαθιστούν συνεχώς τις αστυνομικές ταυτότητές τους και να μην γίνεται πλέον σαφές ποιος είναι γονέας και ποιος τέκνο ποιου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν γνωρίζει διάταξη που να επιβάλλει τη διόρθωση του επωνύμου μητέρας στη (χωριστή) δημοτολογική μερίδα των ενήλικων τέκνων της. Μάλιστα, στην εγκύκλιο 23 "Εγχειρίδιο λειτουργίας (εθνικού) δημοτολογίου" δεν αναφέρεται τίποτε σχετικό στις οδηγίες συμπλήρωσης του συστήματος.

Για τους λόγους αυτούς η Αρχή θεωρεί ότι πρέπει να διορθωθεί στην οικογενειακή μερίδα του κ. Μ*** το επώνυμο της μητέρας του, από "Π****" σε "Μ****". Το δε πιστοποιητικό γέννησης που θα του χορηγηθεί για έκδοση δελτίου αστυνομικής ταυτότητας πρέπει να αναγράφει τη μητέρα του ως "Μ****".

5. Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών απάντησε, αρχικά, ότι «στην επικράτηση της άποψης ότι στα πιστοποιητικά γέννησης που προορίζονται για την έκδοση του νέου τύπου δελτίου αστυνομικής ταυτότητας των πολιτών, ως επώνυμο της μητέρας θα αναγράφεται το όποιο νόμιμο επώνυμο έφερε η μητέρα κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού, συνέβαλε και η υιοθέτηση εκ μέρους του Συνηγόρου του Πολίτη της άποψης αυτής, όπως σαφώς εκφράζεται στο 4229/2001 έγγραφό του. Η υιοθέτηση της εν λόγω άποψης **επιβάλλει** να θεωρηθεί ως υποχρέωση του πολίτη η κίνηση της διαδικασίας αντικατάστασης του δελτίου αστυνομικής ταυτότητάς του στην περίπτωση κατά την οποία το επώνυμο κάποιου εκ των γονέων μετεβλήθη από οποιαδήποτε νόμιμη αιτία».

Ο Συνηγός του Πολίτη απάντησε στην ανωτέρω άποψη του Υπουργείου, ότι από το 4229/2001 έγγραφό του δεν προκύπτει η υιοθέτηση του μέτρου της αναγραφής του επωνύμου μητέρας, όπως αυτό εμφανίζεται κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού, για το τέκνο. Η Διεύθυνση Αστικής Κατάστασης του ΥΠΕΣ επιμένει, ωστόσο, ότι τούτο δεν μπορεί να αμφισβητηθεί «αφού [στο έγγραφο του Σ.τ.Π.] αναφέρεται ότι 'υφίσταται υποχρέωση αναγραφής στο πεδίο επώνυμο μητέρας του ενός και μοναδικού νόμιμου επωνύμου της μητέρας του κατόχου, το οποίο για τις γυναίκες που έχουν τελέσει γάμο πριν από το έτος 1983 και δεν έχουν προβεί σε δήλωση επανάκτησης του πατρικού τους επωνύμου είναι το επώνυμο του συζύγου τους'. Κατά την εκπεφρασθείσα λοιπόν αυτή άποψη, σε περίπτωση κατά την οποία είχε ανακτηθεί το πατρικό επώνυμο για τις γυναίκες που είχαν τελέσει γάμο πριν από την ισχύ του ν. 1329/83 (...) θα έπρεπε να αναγράφεται το νόμιμο επώνυμο της μητέρας ήτοι αυτό που θα έφερε κατά τον χρόνο εκδόσεως του πιστοποιητικού η μητέρα του τέκνου και όχι εκείνο το επώνυμο που έφερε η μητέρα του τέκνου κατά τον χρόνο της γεννήσεώς του».

Συμπληρώνει δε το Υπουργείο: «εάν γίνονταν δεκτό ότι έπρεπε ως επώνυμο μητέρας να αναγράφεται το επώνυμο που έφερε η μητέρα κατά τον χρόνο γεννήσεως του τέκνου, τέκνο που θα είχε γεννηθεί (...) πριν από την ισχύ του ν. 1329/83 (...) θα έπρεπε να φέρει ως επώνυμο μητέρας του, εκείνο του πατέρα του, ενώ τέκνο των ίδιων γονέων που θα είχε γεννηθεί μετά την δήλωση εκ μέρους της μητέρας για ανάκτηση του πατρικού επωνύμου της θα έπρεπε να φέρει ως επώνυμο της μητέρας του το πατρικό της και ως εκ τούτου δεν θα διασφαλιζόταν η ενότητα της οικογένειας και δεν θα αποτρέπονταν η αβεβαιότητα και η σύγχυση σε αυτή».

6. ΚΡΙΣΙΜΑ ΣΗΜΕΙΑ

Η Διοίκηση έχει υιοθετήσει μια πρακτική η οποία δεν στηρίζεται σε καμία ρητή διάταξη παρά μόνον σε ερμηνεία που δόθηκε, με τη μορφή απλού εγγράφου, από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τους Δήμους και τις Περιφέρειες της χώρας.

Εφόσον εφαρμοστεί η ερμηνεία αυτή του Υπουργείου Εσωτερικών, σε κάθε αλλαγή του επωνύμου της μητέρας θα έπρεπε να αλλάζουν τα στοιχεία αυτά και στις εγγραφές όλων όσοι εμπλέκονται στη συγκεκριμένη αλλαγή. Θα δημιουργούνταν δηλαδή το παράδοξο, να αλλάζει και η οικογενειακή μερίδα του πρώτου συζύγου ως προς το στοιχείο "επώνυμο μητέρας" των τέκνων του και μάλιστα κάθε φορά που η (τέως) σύζυγός του τελούσε νέο γάμο και αποκτούσε νέο επώνυμο (πριν από το 1983) ή αν προέβαινε σε αλλαγή επωνύμου με οποιοδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο (λχ βάσει του ν.δ. 2573/53). Συνακόλουθα θα έπρεπε να αλλάζει και το δελτίο αστυνομικής ταυτότητας των τέκνων ως προς το επώνυμο της μητέρας τους, ακόμη και οι οικογενειακές τους μερίδες, αν τα τέκνα ήταν ήδη ενήλικα, με αποτέλεσμα από τις αλλαγές αυτές να θεωρείται βέβαιη η σύγχυση και αμφιβολία ως προς την ταυτοπροσωπία των τέκνων.

Αναφορικά με την επίκληση, εκ μέρους του Υπουργείου Εσωτερικών, του 4229/2001 εγγράφου του Συνηγούρου του Πολίτη για να στηρίξει την άποψή του, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι στο εν λόγω έγγραφο της Αρχής δεν υποστηρίζεται η άποψη αυτή. Στο συγκεκριμένο έγγραφο εκφραζόταν η άποψη ότι η σύζυγος που τέλεσε γάμο πριν από την ισχύ του ν. 1329/83 έπρεπε να διατηρήσει, ως επώνυμό της, το επώνυμο του συζύγου της και να μην επανέλθει (όπως είχε συμβεί στην αναφερόμενη) στο πατρικό επώνυμό της. Με το ως άνω έγγραφο της Αρχής εξεταζόταν, δηλαδή, παρόμοια περίπτωση με την περίπτωση του κ. Μ***, της αναγραφής στο πιστοποιητικό γεννήσεως του τέκνου του επωνύμου της μητέρας του και του προβλήματος ταυτοπροσωπίας που προέκυπτε. Η άποψη ότι το έγγραφο υποστηρίζει πως γενικά η σύζυγος, σε παρόμοιες περιπτώσεις θα πρέπει να αναφέρεται στα διάφορα πιστοποιητικά των τέκνων με το *τελευταίο* επώνυμό της, **συνιστά μάλλον ακραία ερμηνεία** και όχι άποψη της Αρχής.

Το ίδιο ακραία ερμηνεία, αν όχι και λογικό άλμα, αποτελεί το συμπέρασμα του Υπουργείου, στο Φ. 91400/22221/20.7.01 έγγραφό του, που απέστειλε στους Δήμους και Περιφέρειες της χώρας, ότι από την παράθεση διατάξεων που προαναφέρονται (του Α.Κ., του ν. 1329/83, του ν. 1649/86 κ.ά.) προκύπτει ότι ως επώνυμο μητέρας θα πρέπει να αναγράφεται στα χορηγούμενα πιστοποιητικά για την έκδοση δελτίων αστυνομικής ταυτότητας, το επώνυμο που φέρει η μητέρα *κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού*. Ωστόσο, από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει μόνον ότι η σύζυγος που τέλεσε γάμο πριν από την ισχύ του ν. 1329/83 διατηρεί, ως επώνυμο, το επώνυμο του συζύγου της (εφόσον δεν έκανε δήλωση ανάκτησης του πατρικού επωνύμου). Το ίδιο επώνυμο δε, διατηρούν και οι χήρες που εμπíπτουν στις διατάξεις αυτές. Το κρίσιμο ζήτημα εδώ όμως είναι ότι, ενώ οι διατάξεις αυτές αφορούν την σύζυγο, **ουδόλως επιδρούν στην αστική κατάσταση των τέκνων της**, η οποία προφανώς δεν πρέπει να μεταβάλλεται με κάθε αλλαγή επωνύμου της μητέρας τους.

Το Υπουργείο Εσωτερικών θεωρεί ότι η πρόταση του Συνηγούρου του Πολίτη δεν έχει πρακτικό αποτέλεσμα διότι δεν αίρει την αμφιβολία για την καταγωγή των τέκνων, ως προς τη μητέρα τους, τουλάχιστον στην περίπτωση που η μητέρα έκανε χρήση της μεταβατικής διάταξης του ν. 1329/83 για ανάκτηση του πατρικού επωνύμου της. Ωστόσο, ο Συνηγός του Πολίτη δεν επιμένει στην διατήρηση του ίδιου επωνύμου μητρός για όλα τα τέκνα. Υποστηρίζει όμως, ότι για το κάθε τέκνο, το επώνυμο της μητέρας του πρέπει να είναι αυτό που έφερε η μητέρα του κατά τον χρόνο γέννησης του και μάλιστα εις το διηνεκές. Δεν είναι δυνατόν να διορθώνονται οι οικογενειακές μερίδες των τέκνων ή των πρώην συζύγων ως προς τα κοινά τέκνα, κάθε φορά που η σύζυγος και μητέρα αλλάζει επώνυμο.

Στο ίδιο συμπέρασμα για τη διατήρηση του αρχικού επωνύμου μητέρας στις εγγραφές που αφορούν τα τέκνα της, καταλήγει και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, όσον αφορά τις ληξιαρχικές πράξεις γέννησης τέκνων, με την 174/2002 γνωμοδότησή του: "*ενόψει του γεγονότος ότι σε κάθε ληξιαρχική πράξη αναγράφονται τα στοιχεία που υφίσταντο πραγματικά κατά τον χρόνο του επελθόντος γεγονότος, και εν προκειμένω της γέννησης, η μεταβολή*

που επήλθε στο πρόσωπο της μητέρας μεταγενέστερα, δεν μπορεί να επιφέρει και μεταβολή στα στοιχεία της ληξιαρχικής πράξης του τέκνου του προσώπου".

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το Υπουργείο Εσωτερικών βασιζόμενο σε εσφαλμένη ερμηνεία διατάξεων νόμων (1388 ΑΚ, 1329/83, 1649/86 κ.ά.) αλλά και παλαιότερου εγγράφου του Συνηγόρου του Πολίτη (4229/2001) θεωρεί ότι σε χορηγούμενα πιστοποιητικά γέννησης, για την έκδοση δελτίων αστυνομικής ταυτότητας, ως επώνυμο της μητέρας του ενδιαφερόμενου πολίτη θα πρέπει να αναγράφεται το επώνυμο που φέρει η μητέρα του κατά τον χρόνο έκδοσης του πιστοποιητικού.

Ωστόσο, επαναλαμβάνεται ότι από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει μόνον ότι η σύζυγος που τέλεσε γάμο πριν από την ισχύ του ν. 1329/83 διατηρεί ως επώνυμο το επώνυμο του συζύγου της (εφόσον δεν έκανε δήλωση ανάκτησης του πατρικού επωνύμου). Καθώς δε, οι διατάξεις αυτές αφορούν την σύζυγο και την οικογενειακή μερίδα της, ουδόλως επιδρούν στην αστική κατάσταση των τέκνων της, από προηγούμενο γάμο, **η οποία προφανώς δεν πρέπει να μεταβάλλεται με κάθε αλλαγή επωνύμου της μητέρας τους.**

Για τον λόγο αυτό:

Όσον αφορά την αναφορά του κ. Μ***, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει να διατηρηθεί το επώνυμο Μ*** για την μητέρα του, ***, στην ***/1 οικογενειακή του μερίδα του Δήμου Μώλου – Αγ. Κων/νου.

Όσον αφορά τις επιπτώσεις στην αστική κατάσταση των πολιτών γενικότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει την έκδοση σχετικής εγκυκλίου από το Υπουργείο Εσωτερικών, προς τους ΟΤΑ της χώρας, με την οποία θα διευκρινίζεται ότι, πλέον, το επώνυμο της μητέρας δεν μεταβάλλεται στην οικογενειακή μερίδα των τέκνων της. Διατηρείται, δηλαδή, το επώνυμο που η μητέρα είχε κατά τον χρόνο γέννησης των τέκνων της, ακόμη και εάν, στη συνέχεια, έχει αλλάξει επώνυμο λόγω επόμενου γάμου της.

Καλλιόπη Σπανού
Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση

Υπουργείο Εσωτερικών
Δνση Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης
Ευαγγελιστρίας 2
105 63 Αθήνα

Κύριο Μ***

Πληροφορίες: Γιάννης Μόσχος